

ДОКЛАД ОТ ПАРТНЬОРСКАТА ПРОВЕРКА

ОТНОСНО СПАЗВАНЕТО НА КОДЕКСА НА ЕВРОПЕЙСКАТА СТАТИСТИЧЕСКА ПРАКТИКА И
КООРДИНАЦИОННАТА РОЛЯ НА НАЦИОНАЛНИЯ СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

БЪЛГАРИЯ

ЯНУАРИ 2015

ПРИТ ПОТИСЕП
ДЕЙВИД ФЕНУИК
ПЕТЕР ХАКЛ



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAMCONSULTING



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

СЪДЪРЖАНИЕ

1. РЕЗЮМЕ	3
2. УВОД	9
3. КРАТКО ОПИСАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТАТИСТИЧЕСКА СИСТЕМА	11
4. СПАЗВАНЕ НА КОДЕКСА НА ЕВРОПЕЙСКАТА СТАТИСТИЧЕСКА ПРАКТИКА И КООРДИНАЦИОННА РОЛЯ В РАМКИТЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТАТИСТИЧЕСКА СИСТЕМА	14
4.1. СИЛНИ СТРАНИ НА НАЦИОНАЛНИЯ СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СПАЗВАНЕТО НА КОДЕКСА НА ЕВРОПЕЙСКАТА СТАТИСТИЧЕСКА ПРАКТИКА	14
4.2. ПРОБЛЕМИ И ПРЕПОРЪКИ	14
4.2.1. УКРЕПВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНАТА НЕЗАВИСИМОСТ НА НСС И ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОВЕРИЕ В ОФИЦИАЛНАТА СТАТИСТИКА	15
4.2.2. ПОДОБРЯВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА КАЧЕСТВО	18
4.2.3. МОДЕРНИЗАЦИЯ НА СТАТИСТИЧЕСКИТЕ ПРОЦЕСИ	23
4.2.4. ИЗПОЛЗВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ ДАННИ, УВЕЛИЧАВАЙКИ ЕФЕКТИВНОСТТА НА РАЗХОДИТЕ И ПОСТИЖЕНИЯТА, МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА	27
4.2.5. ПОДОБРЯВАНЕ НА КОМУНИКАЦИЯТА И УСЛУГИТЕ ЗА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ	31
4.2.6. КООРДИНАЦИОННА РОЛЯ НА НАЦИОНАЛНИЯ СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ	35
4.3. СТАНОВИЩЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ ОТНОСНО РАЗЛИКАТА В ОЦЕНКАТА НА ЕКИПА ЗА ПАРТНЬОРСКА ПРОВЕРКА	37
ПРИЛОЖЕНИЕ А. ПРОГРАМА НА ПОСЕЩЕНИЕТО	39
ПРИЛОЖЕНИЕ Б. СПИСЪК НА УЧАСТНИЦИТЕ	47



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

1. РЕЗЮМЕ

Националният статистически институт (НСИ) на България е основният производител на европейска статистика в България. Съгласно Закона за статистиката, Националната статистическа система (НСС) включва също и други статистически органи, както и Българската народна банка (БНБ). НСИ има силен правен мандат за координиране на производството на европейска статистика на национално равнище. Този мандат трябва да бъде изцяло приложен.

НСИ стои отделно от министерствата. Другите национални статистически органи са структурни звена на министерства или други държавни органи. Елементите на НСС могат да бъдат по-интегрирани.

Екипът на партньорската проверка идентифицира шест широки проблема, свързани с професионалната независимост на НСИ, прилагането на систематично управление на качеството, модернизирани на статистическите процеси, модернизирани на организацията с увеличаване на ефективността на разходите, подобряване на обслужването на потребителите и координационната роля на НСИ.

Рамката за управление на качеството на НСИ все още е в процес на разработка. Правното основание, организационната структура, както и различни документи, по-специално, политиката за управление на качеството, ясно показват поетия значим ангажимент от страна на НСИ към качеството. Стратегията за развитие на НСС на Република България, 2013 – 2017 година, изброява редица приложими дейности и проекти. Отделът, отговорен за управлението на качеството, е предназначен да провежда одити за качеството на статистическите процеси и продукти. Важна и неотложна задача на НСИ е разработването на насоки за качеството.

Стабилната методология е в основата на качествените статистически данни, за което са необходими подходящи инструменти, процедури и опит. Не бяха идентифицирани отклонения от методологията на Евростат, но и не бяха представени убедителни доказателства, че са налични подходящи процедури, за да се провери и да се гарантира, че концепциите и дефинициите, изисквани от Европейската статистическа система (ЕСС), се спазват или че най-добрите методологични решения се спазват на практика.

Уеб базираното събиране на данни от предприятия е положителна стъпка, която запазва поверителността, намалява тежестта от попълване на формуляри и повишава ефективността на статистическите процеси. Използването на интернет може да бъде допълнително засилено, ако цялото събиране на бизнес данни минава през общ сайт. Екипът на партньорската проверка не успя да идентифицира систематични процедури за разглеждане на възможността за по-нататъшни приложения за електронно събиране на данни. Натоваарването на респондентите на предприятията следва да бъде по-активно управлявано в рамките на организацията и в НСС като цяло и да бъде рутинно оценявано.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

Системите за събиране на данни от други производители на европейската статистика (например земеделската статистика, управлявана от Министерството на земеделието и храните), могат да бъдат подобрили чрез разработване на общи ИТ приложения, което би подобрило ефективността на разходите за събиране и изготвяне на статистически данни, както и комбинирането с подходящи статистически процеси също би имало потенциал за подобряването на качеството на продукцията.

Административните данни са важен източник за различни статистики и генерират икономии както на респондента така и на съставителя на свързаната статистика. Законът за статистиката предоставя достъп до административни данни, но не и контрол или влияние върху определенията, обхвата, качеството и цялостната значимост на информацията за изготвяне на статистически данни, годни за целта, които отговарят на изискванията на ЕСС. Използването на тези данни се нуждае от допълнителна правна подкрепа и подходящи и по-конкретни споразумения между НСИ и собствениците на административни данни, за да се контролират потокът и качеството на данните.

Стил на управление с по-големи правомощия, подкрепен от подходящи процеси, ще помогне на НСИ да се възползва по-добре от конструктивните нагласи на по-младшия персонал за подобряване на статистическите процеси и продукцията. Екипът на партньорската проверка видя само ограничени данни за структуриран подход за развитие на персонала и изграждане на статистически капацитет.

Комуникационните канали между НСИ и потребителите на статистическите продукти са Националният статистически съвет и до известна степен териториалните статистически бюра. При комуникацията с потребителите не се обръща достатъчно внимание на технически въпроси, свързани със статистически продукти и статистически процеси. Трябва да се институционализира по-интензивната комуникация и консултациите с потребителите. Успешните отношения с потребителите включват допълнителни услуги за потребителите, по-специално в процеса на разпространение на статистическите числа.

В по-голямата си част НСС на България съответства на Кодекса на европейската статистическа практика (Кодекса), но все още има възможности за подобряване на спазването му.

ПРЕПОРЪКИ

Укрепване на професионалната независимост на Националната статистическа система и гарантиране на доверието към официалната статистика

1. Законът за статистиката следва да бъде изменен така, че да бъдат ясно определени задълженията на председателя на Националния статистически институт. Председателят на НСИ и ръководителите на други национални органи, които произвеждат европейски статистически данни, трябва да са отговорни за решенията по отношение на статисти-



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

ческите методи, стандарти и процедури, съдържанието и графика на статистическите публикации (Кодекса на европейската статистическа практика, Показател 1.4).

2. Законът за статистиката следва да бъде изменен така, че назначаването на председателя на НСИ и ръководителите на другите национални органи, които изготвят европейски статистически данни, да се основава само на професионална компетентност. Законът трябва да предвижда ясни критерии за подбор и прозрачна конкурсна процедура за назначаване на висшето ръководство (председател и заместник-председатели) на НСИ (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 1.8).

3. Практиката на привилегирован достъп до прессъобщения преди публикуването трябва да бъде по-видима на интернет страницата на НСИ. В това отношение трябва да се анализира съгласуваността на политиката за разпространение със Закона за статистика (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 6.7).

4. Достъпът на Националната агенция по приходите (НАП) до бизнес данни, събрани за статистически цели, трябва да се прекрати или да се получава разрешение от респондентите за използване на статистическите данни за административни цели (Кодекс на европейската статистическа практика, Принцип 5).

Подобряване на системата за управление на качеството

5. Да бъде създадена система за управление на качеството на основата на Европейската фондация за управление на качеството. Ръководителят на отдела, отговорен за качеството, да бъде мениджър по качеството и да бъде създаден Съвет по качеството, който да го подкрепя в неговата дейност (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 4.1).

6. Националният статистически институт следва да утвърди насоки за качеството, описващи подробно внедряването на управлението на качеството в рамките на статистическия бизнес процес на базата на Общия модел на статистическия бизнес процес (GSBPM) или друг еквивалентен модел (Кодекс на европейската статистическа практика, показатели 4.1 и 4.2).

7. Метаданните и докладите за качество, които имат единен и стандартен формат за всички статистически данни и предоставят на потребителите съответните показатели за метаданни и качество, следва да бъдат публикувани на интернет страницата на НСИ (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 4.3, 6.4, 15.5 и 15.6).

Модернизация на статистическите процеси

8. Общият модел на статистическия бизнес процес или друг еквивалентен модел трябва да се използва в цялата НСС за дефиниране на бизнес процесите, необходими за разработване и производство на официални статистически данни. Ползата ще бъде в по-



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

стратегическият подход за спазване на изискванията на Европейската статистическа система (Кодекса на европейската статистическа практика, Показатели 8.1-8.8).

9. Отдел „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“ в НСИ трябва да предоставя на статистическите дирекции стандартизирани методологични решения, които са в съответствие с нуждите на ЕСС и са насочени към подобряване на ефективността на разходите. Отдел „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“ трябва да проявява активност в осъществяването на програма за методологични прегледи и поддържане на метаданните съвместно с производителите на европейската статистика (Кодекс на европейската статистическа практика, Принцип 7).

10. Натоварването на бизнеса трябва да се наблюдава и да се докладва на висшето ръководство на НСИ. Отделът, отговорен за общата методология трябва да поеме отговорността за намаляване на натоварването на бизнеса. (Кодекс на европейската статистическа практика, Принцип 9.)

11. Системата за събиране на данни за селскостопанска статистика, управлявана от Министерството на земеделието и храните трябва да се подобри чрез подходящи информационни приложения, които са съвместими с информационните системи на НСИ. Разработването на такива приложения трябва да се извършва с помощта и участието на ИТ специалисти от НСИ (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 10.2, 10.4 и 8.4).

Използване на административните данни, увеличаване на ефективността на разходите и постиженията, модернизация на организацията

12. По отношение на административните данни, използвани от НСИ и други национални органи, произвеждащи европейска статистика следва да се осигури правен мандат, подходящи процедури, контрол и влияние по отношение на дефинициите, обхвата, качеството и общата значимост (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 2.2, 8.1 и 9.4).

13. Да се направи преглед на административната структура на НСИ с цел реструктуриране и преминаване към по-централизирана организационна структура, съгласно статистическия бизнес процес: проектиране и планиране; събиране на данни; обобщаване и оценка на данните; обработка, анализ и разпространение (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 10.4).

14. Да се промени стилът на управление в НСИ, като се дадат по-големи правомощия на младшите служители с цел по-доброто използване на знанията и ентузиазма на персонала (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 7.5 и 7.6, Принцип 10.)

15. Трябва да бъдат сключени договори и въведени средства за управление на проекти, като се изготви план за действие съгласно Стратегията за развитие през периода 2013-



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

2017 година. Управителен съвет на проекта трябва да поеме отговорността за мониторинг и изготвяне на стратегически планове, като предоставя редовни доклади на висшето ръководство на НСИ (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 3.1 и 10.1).

16. ИТ проектите да бъдат внимателно проектирани, управлявани и реалистични по отношение на тяхното изпълнение. За да улесни процеса НСИ трябва да поеме координираща роля за информационните технологии в рамките на НСС (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 10.1, 10.2 и 10.4).

17. В НСИ е необходимо да се въведе по-систематично и целенасочено обучение, за да се изгради и регулярно да се проверява наличността на съответните умения на персонала. В случаите, когато се констатира недостиг на умения, трябва да се предлага адекватно обучение. Необходимо е да бъдат насърчавани вътрешният трансфер на умения и сътрудничеството с академичната общност (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 7.6).

18. Националният статистически институт трябва да има подходяща политика за човешките ресурси в дългосрочен план, за да се наемат и задържат експерти с необходимите умения. Това важи особено за ИТ специалистите (Кодекс на европейската статистическа практика, показатели 3.1 и 7.6).

Задълбочаване на отношенията с крайните потребители и подобряване на услугите за тях

19. В НСИ трябва да се институционализира засилената комуникация и консултациите с потребителите под формата на технически работни групи за съответни теми (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 11.1, 11.3 и 15.6).

20. Потребителите трябва да имат възможност за самостоятелно извличане на статистическите данни, от интернет страницата на НСИ (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 15.2).

21. Предоставянето на специализирани анализи по заявка на потребителите в НСИ трябва да се подобри чрез опростяване на ценовата листа и информиране на широката общественост за проведените специализирани анализи (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 15.3).

22. Проектите по договор извън НСП трябва да следват критерии, които гарантират, че темата на проекта е свързана с официалната статистика и широката общественост следва да бъде информирана за тези изследвания (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 15.3).

23. Интересът към използването на анонимизирани индивидуални данни за научни и изследователски цели трябва да се повиши и НСИ трябва да подобри възможностите за



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

достъп до индивидуални данни (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 15.4).

24. На сайта на НСИ следва да бъде създадена и публикувана официална процедура за корекция на грешки на вече публикувани статистически данни (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 6.3).

25. На сайта на НСИ следва да бъде създадена и публикувана официална процедура за информиране на потребителите за промяна на дата на публикуване (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 6.5).

Координационна роля на Националния статистически институт

26. Членовете на НСС следва да установят общи насоки и процедури за разпространение (включително календар за разпространение и редовно отчитане на предаването на данни) в НСС (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 6.3 и 6.5-6.8; Принципи 13 и 15).

27. Националният статистически институт и другите органи на статистиката, произвеждащи европейска статистика следва да разпространяват статистическите данни чрез обща статистическа база данни на НСИ (Кодекса на европейската статистическа практика, Показатели 15.2, 15.5, 15.6 и 15.7).

28. Националният статистически институт трябва да следи и публикува дейности и на целите, заложи в Стратегията за развитие на НСС на Република България, 2013 - 2017 година (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 1.5).



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

2. УВОД

Този доклад от партньорската проверка е част от серия оценки, целта на които е преценяване на степента на спазване на Кодекса на европейската статистическа практика (Кодекса) от страна на националните статистически служби и Европейската статистическа система¹ спазват.

Кодексът, който задава обща рамка за качество на ЕСС, е приет за първи път през 2005 г. и е обновен от неговия наследник - Статистическия програмен комитет на Европейската статистическа система. 15-те принципа на Кодекса и съответно свързаните с него показатели за добри практики покриват институционалната среда, статистическия производствен процес и продукцията на европейската статистика. ЕСС се ангажира да спазва изцяло Кодекса и да работи за пълното му прилагане. Периодични прегледи оценяват напредъка към постигането на тази цел.

Първата обща оценка - кръг от партньорски проверки през 2008 г. проучи как националните статистически служби и Евростат напредват в прилагането на частите на Кодекса във връзка с институционалната среда и принципите за разпространение на статистиката (Принципи 1 - 6 и 15). Резултат от това бяха докладите за всяка национална статистическа служба и Евростат, които са налични на уебсайта на Евростат². Докладите също така включват пакет от действия за подобряване, покриващи всички принципи на Кодекса; те информират за годишния мониторинг от прилагането на Кодекса в ЕСС за периода 2009 - 2013 година.

Обхватът на втория кръг партньорски проверки е по-широк; оценката на спазването на Кодекса покрива всички принципи; съответствието с Кодекса на избрани други национални производители на европейска статистика (както и НСИ) се оценява във всяка страна; и се проучва начинът, по който статистическите органи координират производството и разпространението на европейската статистика в рамките на техните статистически системи.

Трябва да се подчертае, че има съществена разлика между докладите в предишния кръг на партньорските проверки, проведени през 2006 - 2008 г., и докладите от този кръг. В периода 2006 - 2008 г. съответствието с Принципите 1 - 6 и 15 на Кодекса се оценяваше с помощта на скала от четири нива (изцяло изпълнени; изпълнени в голяма степен; частично изпълнени и неизпълнени) и действията за подобрене бяха приложени за всичките 15 принципа. След пет години на непрекъснато развитие повечето от действията за подобрене бяха изпълнени и беше постигнат значителен напредък по отношение на пълното спазване на Кодекса. Затова вместо да се посочва степента на изпълнение на

¹ ЕСС представлява партньорство между Комисията (Евростат), която е статистическият орган на Европейския съюз, националните статистически институти и другите национални органи, отговорни за разработването, производството и разпространението на европейската статистика във всяка държава членка. Това партньорство включва и ЕИП и ЕАСТ.

² http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/code_of_practice/peer_reviews.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

всички принципи на Кодекса, докладите от 2013 - 2015 г. са фокусирани главно върху въпроси, по които не е било установено пълно съответствие с Кодекса или от екипа за партньорски проверки бяха препоръчани по-нататъшни подобрения.

За да се получи независим поглед, партньорската проверка беше възложена на външни експерти с одитен подход, като всички отговори на въпросниците за самооценка трябва да бъдат подкрепени от доказателства. През периода 2006 - 2008 г. всички държави членки и страни от ЕАСТ/ЕИП и Евростат са били обект на партньорска проверка.

Всяка партньорска проверка в държавите членки и страните от ЕАСТ/ЕИП се провежда от трима проверяващи и има четири фази: попълване на въпросниците за самооценка от страната; тяхната оценка от проверяващите; посещение на екипа на проверяващите; и подготовка на докладите със заключенията. Партньорската проверка от Евростат се осъществява от Европейския консултативен съвет за статистическо управление (ESGAB).

За да се провери и да се завърши методологията, тя беше пилотно приложена в две страни - Исландия и Словакия, през лятото на 2013 година.

В България партньорската проверка беше проведена от г-н Прит Потисеп (председател), г-н Петер Хакл и г-н Дейвид Фенуик с посещение в София на 13 - 17 октомври 2014 година. Програмата на посещението е показана в Приложение А, а списъкът на участниците - в Приложение Б.

Настоящият доклад се фокусира върху съответствието на българската НСС с Кодекса и координацията и с европейската статистика. В доклада се изтъкват някои силни страни на българската НСС, като същевременно се съдържат и препоръки за подобрение. Действията за подобряване, разработени от НСИ въз основа на този доклад, ще бъдат публикувани в рамките на четири седмици от изпращането на доклада до НСИ.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

3. КРАТКО ОПИСАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТАТИСТИЧЕСКА СИСТЕМА

Статистическата дейност в България се управлява от Закона за статистиката, Закона за защита на личните данни, Закона за електронното управление и специфични правни актове като актовете за преброяването на населението и жилищния фонд през 2011 г. и търговията със стоки в рамките на Общността (Интрастат).

Според закона НСИ със седалище в гр. София извършва статистически проучвания, необходими за националните и европейските статистически данни, разпространява статистическа информация и координира статистическата дейност в България.

НСИ се финансира основно от държавния бюджет. Той се ръководи от председател, назначен с решение на Министерския съвет за срок от седем години, който може да бъде подновяван веднъж. В Закона за статистиката няма определена обществена конкурентна процедура за назначение и избор на председателя на НСИ, както и няма изисквания за квалификация. Броят на персонала (без анкетъорите на терен) в НСИ към края на 2013 г. е 1 119 служители, 334 от тях - в Централното управление, и 785 - в териториалните статистически бюра (ТСБ). ТСБ се намират в областните центрове, като извършват проучвания на територията на съответната област, а именно събиране и обработка на данни в съответствие с одобрените методологии и предаване на данни към Централното управление на НСИ. ТСБ също така анализират данни и осъществяват статистически услуги по искане на външни потребители. Регионалните бюра са в постоянен близък контакт с респондентите и други местни заинтересовани страни и се фокусират върху постигане на високи нива на отговор при провеждане на статистическите изследвания. Бюджетът на НСИ през 2012 г. възлиза на 9.1 милиона евро. Що се отнася до средната работна заплата НСИ се нарежда сред българските държавни институции с най-ниска средна заплата. Средната възраст на персонала е доста висока, 40% от служителите на НСИ в Централното управление и 30% в регионалните офиси са над 55 години.

Съгласно Закона за статистиката НСИ с нейните 28 регионални статистически офиси, Българската народна банка и други производители на европейската статистика (наричани по-нататък „органи на статистиката“) формират НСС.

Органите на статистиката са определени със заповед на министър-председателя по съвместно предложение на председателя на НСИ и ръководителя на съответната институция за срок от пет години. По време на партньорската проверка други производители на европейска статистика са: дирекция „Интрастат“ на Националната агенция за приходите (подчинени на Министерството на финансите); отдел „Митническа статистика и анализи“ в дирекция „Митническа статистика и автоматизация“ на Агенция „Митници“ (на подчинение на Министерството на финансите); отдел "Агростатистика" в Главна дирекция „Земеделие и поземлени отношения“ в Министерството на земеделието и храните; Дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“ на Националния



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

център по общественото здраве и анализи и дирекциите „Медицински дейности“ на регионалните здравни инспекции (на подчинение на Министерството на здравеопазването); отдел „Пристанища“ в дирекция „Инспекционна дейност“ на Изпълнителната агенция „Морска администрация“; отдел „Регистри и статистика“ в дирекция „Административна“ на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (и двете на подчинение на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията); Главна дирекция „Анализ, планиране и прогнозиране“ в Националния осигурителен институт; дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ на Изпълнителната агенция по околна среда (на подчинение на Министерството на околната среда и водите).

Някои органи на статистиката са по-скоро независими от НСИ, а други са по-тясно свързани с НСИ. Отношенията между органите на статистиката и НСИ се основават на писмени споразумения или меморандуми. Тази връзка се засилва чрез участие на представители на органите на статистиката в Националния статистически съвет и дейностите на органите на статистиката са значително повлияни от административната култура и правилата на държавното управление. НСИ произвежда основната част от европейската статистика в България.

Националната статистическа програма (НСП) включва статистическите дейности на всички органи на статистиката. НСП се разработва от НСИ за всяка календарна година, обсъжда се в НСС и се приема от Министерския съвет. Средногодишният брой на изследвания и дейности в НСП за периода 2007 - 2014 г. е 276, от които около четири пети (80%) са извършени от НСИ.

Националният статистически съвет е консултативен орган към председателя на НСИ, който назначава и освобождава неговите членове. НСС обсъжда предложенията на органите на статистиката и дава становища и препоръки относно Националната статистическа програма, нейното изпълнение, както и по отношение на стратегията за развитие на НСС за всеки петгодишен период. НСС се състои от представители на всички органи на статистиката, БНБ, академичната общност и различни групи респонденти и потребители.

Стратегията за развитие на НСС на Република България, 2013 - 2017 година е основният стратегически документ за развитие. Тя е разработена от НСИ в сътрудничество с органите на статистиката и БНБ. Според Стратегията, основните цели на НСС са гарантиране на безпристрастна, навременна и достоверна статистическа информация; въвеждане на нови източници на данни и инструменти за подобряване на статистическия процес и качеството на статистическите продукти; внедряване на съвременни информационни и комуникационни технологии и повишаване на професионалния и административния капацитет на НСС. В настоящата Стратегия се подчертава ангажиментът за прилагането на системния подход за управление на качеството.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

Основните приоритети, дефинирани в Стратегията са: повишено търсене на статистическа информация; конкуренция при производството на официална статистика; необходимост да се намали натоварването на респондентите, като същевременно се гарантира качеството на статистиката; бюджетни ограничения; застаряване и текучество на персонала.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

4. СПАЗВАНЕ НА КОДЕКСА НА ЕВРОПЕЙСКАТА СТАТИСТИЧЕСКА ПРАКТИКА И КООРДИНАЦИОННА РОЛЯ В РАМКИТЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТАТИСТИЧЕСКА СИСТЕМА

4.1. СИЛНИ СТРАНИ НА НАЦИОНАЛНИЯ СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СПАЗВАНЕТО НА КОДЕКСА НА ЕВРОПЕЙСКАТА СТАТИСТИЧЕСКА ПРАКТИКА

НСИ има много висока степен на отговоряемост при статистическите бизнес изследвания. Степента на отговоряемост във всички основни извадкови изследвания на предприятията достига 90 - 95% и това ниво се е запазило през 2011 - 2013 година. В допълнение, по-голямата част от респондентите предоставят на НСИ навременни отговори. Високата и навременна степен на отговоряемост подобрява навременността и точността на бизнес статистиката и икономическите статистики (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 8.4 и 13.1).

Такава висока степен на отговоряемост в бизнес анкетите може да бъде отправна точка за много национални статистически служби в рамките на ЕСС. Високият относителен дял на степен на отговоряемост може да има различни причини. Интернет базираното събиране на данни е добре прието от представителите на бизнеса. Когато бяха интервюирани представители на респондентите, беше изтъкнато доброто обслужване и консултиране от страна на НСИ в процеса на събиране на данни. Не съществува проблем относно високо натоварване на респондентите. Децентрализацията на ТСБ също допринася за добрите отношения с представителите на бизнеса. Следва обаче да се отбележи, че този положителен ефект е в контраст с високите разходи на регионалните подразделения.

За интернет базираното събиране на данни са разработени две модерни ИТ системи. Това показва, че НСИ има компетентността да използва потенциала си за повишаване на ефективността на статистическите процеси чрез създаване на подходящи ИТ инструменти (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 10.2). Степента на електронна отговоряемост на структурната бизнес статистика е 80% и 55% - на краткосрочната статистика; проценти, които показват възвращаемост на инвестициите, направени през последните години при събирането на данни от предприятията. Постигнатите компетенции и опит относно събирането на данни от предприятията са добра основа за разработване на подобни ИТ средства, които да се прилагат в изследването на домакинските бюджети, както е посочено в Стратегията за развитие на НСС на Република България, 2013 - 2017 година.

4.2. ПРОБЛЕМИ И ПРЕПОРЪКИ

В този раздел се обсъждат някои проблеми, за които НСИ се нуждае от подобрения и за които екипът на партньорската проверка прави препоръки. Проблемите са групирани в



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

шест теми, всяка от които е свързана с повече от един принцип на Кодекса. В края на тази глава се обсъжда координационната роля на НСИ и се дават някои препоръки.

4.2.1. УКРЕПВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНАТА НЕЗАВИСИМОСТ НА НСС И ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОВЕРИЕ В ОФИЦИАЛНАТА СТАТИСТИКА

4.2.1.1. ЛИЧНАТА ОТГОВОРНОСТ НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НСИ И РЪКОВОДИТЕЛИТЕ НА ДРУГИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ НА СТАТИСТИКА ЗА ИЗБОР НА СТАТИСТИЧЕСКИ МЕТОДИ, СТАНДАРТИ И ПРОЦЕДУРИ ТРЯБВА ДА СЕ ПОСОЧИ В ЗАКОНА ЗА СТАТИСТИКАТА

Отговорността на председателя на НСИ за вземане на решение относно статистическите методи и национални класификации е определена в чл. 9, т. 9 от Закона за статистиката. Въпреки това в зависимост от правната формулировка („... самостоятелно или с организациите, предвидени в нормативен акт ...“), мандатът може да включва ограничения на професионалната независимост.

Съгласно закона статистическите дейности се провеждат в съответствие с принципа на професионална независимост. Този принцип, на който председателят е субект се определя в съответствие с допълнителните клаузи в Закона за статистиката. Независимо от това личната отговорност на председателя на НСИ за вземане на решение относно статистическите методи, стандарти и процедури, както и за съдържанието и графика на статистическите издания, не са изрично определени в Закона за статистиката. На практика графикът за статистическите публикации се посочва в Календара за разпространение, които се одобрява от председателя на НСИ.

Необходимо е в Закона за статистиката да бъде подчертана отговорността на председателя на НСИ за гарантиране на статистическите данни са разработени, произведени и разпространени по независим начин.

Законът за статистиката предвижда задължителни принципи за всички производители на европейската статистика и определя задълженията на председателя на НСИ, но не определя отговорностите на ръководителите на органите на статистиката. В Закона за статистиката биха могли да се направят изменения, които касаят задълженията и отговорностите на ръководителите на всички органи на статистиката и ще помогнат за създаване на единни стандарти в целия НСС.

За да се подобри спазването на Кодекса, **екипът на партньорската проверка препоръчва:**

- 1. Законът за статистиката трябва да бъде изменен така че да са ясно определени задълженията на председателя на Националния статистически институт. Председателят на НСИ и ръководителите на другите национални органи, които произвеждат европейски статистически данни, трябва да са отговорни за решенията, свързани със статистическите методи, стандарти и процедури, съдържа-**



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

нието и графика на статистическите публикации (Кодекса на европейската статистическа практика, Показател 1.4).

4.2.1.2. ПРОЦЕДУРИТЕ ПО НАЗНАЧАВАНЕ НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ, ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ НА НСИ И РЪКОВОДИТЕЛИТЕ НА ОРГАНИТЕ НА СТАТИСТИКАТА ТРЯБВА ДА СА ПРОЗРАЧНИ И ВЪЗ ОСНОВА НА ПРОФЕСИОНАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ

Съгласно Закона за статистиката (чл. 8, § 2) НСИ се ръководи от председател и трима заместник-председатели, които се назначават от Министерски съвет за срок от седем години и за не повече от два мандата. В същия член се урежда прекратяването на мандата по време на срока на назначението.

През последните няколко години председателят на НСИ е сменян два пъти поради различни причини, които не са непременно свързани с политическо влияние. Не всички интервюирани потребители и заинтересовани страни са убедени в професионализма на няколко от председателите на НСИ. По-голямата част от анкетиранията лица заявиха, че не се наблюдава нарушение на принципа на професионална независимост. Въпреки това бяха изразени съмнения, че под натиск данните за БВП, публикувани от НСИ, трябва да са индикатор за по-висок икономически растеж.

По време на интервютата със служителите на НСИ и външни заинтересовани страни бяха изразени някои интересни мнения относно процедурата по непрозрачно назначаване на председателя на НСИ, както и за липса на критерии за подбор. Други споменаха, че не е ясно как се избира висшето ръководство и като се има предвид назначаването му от най-високите политически нива не могат да бъдат изключени неправомерни критерии за подбор. Бяха споменати изрази като „не толкова независими, колкото би трябвало да бъдат“, „съществува някаква политическа зависимост“, „няма гаранция за бъдещето“.

При определени обстоятелства липсата на изисквания и точни правила може да доведе до възможност за назначаване на кандидати с недостатъчна квалификация или в краен случай дори политически удобни лица.

Имайки предвид съществуващите правила за назначаване на председателя на НСИ и на заместник-председателите на НСИ, трябва да бъде създадена по-прозрачна процедура за назначаване, осигуряваща ясни критерии и гарантиране на безпристрастност и професионализъм на висшето ръководство. В измененията на Закона за статистиката трябва да се посочи, че назначаването на висшето ръководство (председател и заместник-председатели) на НСИ се основава само на професионална компетентност.

Назначаването на ръководителите на органите на статистиката е обект на вътрешна процедура на съответните организации, но професионалната квалификация трябва да бъде основа за назначаването. За да се осигури това изискване е необходимо да се прилага съответна клауза в Закона за статистиката.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

С цел да се постигне съответствие с Кодекса екипът на партньорската проверка препоръчва:

2. Законът за статистиката трябва да бъде изменен, така че назначаването на председателя на НСИ и ръководителите на другите национални органи, които изготвят европейски статистически данни, да се основава само на професионална компетентност. Законът трябва да предвижда ясни критерии за подбор и прозрачна конкурсна процедура за назначаване на висшето ръководство (председател и заместник-председатели) на НСИ (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 1.8).

4.2.1.3. ПРИВИЛЕГИРОВАНИЯТ ДОСТЪП ДО ПРЕССЪОБЩЕНИЯ Е В ПРОТИВОРЕЧИЕ С ПРИНЦИПА НА БЕЗПРИСТРАСТНОСТ

Според Закона за статистиката статистическата дейност се осъществява в съответствие с принципа на безпристрастност. Според Допълнителните разпоредби на Закона за статистиката, чл. 1, т. 12, безпристрастността е принцип, според който се разработва статистическа информация, произвежда се и се разпространява неутрално и всички потребители трябва да се третираат еднакво.

Принципът за равен достъп е ясно посочен в основните принципи на политиката за разпространение на НСИ. В този документ един раздел определя преференциално третиране на високопоставени политици. Президентът, министър-председателят, председателят на Народното събрание и министрите получават информация за основните икономически и социални показатели един час преди официалното обявяване; те получават тази информация под строго ембарго за оповестяването на данните. Това преференциално третиране е обосновано с необходимостта политиците да имат достатъчно време, за да подготвят отговори на журналистите.

Политиката за разпространение не е съгласувана със Закона за статистиката. Въпреки че привилегирован достъп може да съществува в зависимост от Кодекса, той следва да бъде ограничен, контролиран и публикуван. В момента това не е достатъчно прозрачно за другите потребители и според изявленията на служители това е рутинна практика.

За да се подобри спазването на Кодекса, екипът на партньорската проверка препоръчва:

3. Практиката на привилегирован достъп до прессъобщения преди публикуването им трябва да бъде по-видима на интернет страницата на НСИ. В това отношение трябва да се анализира съгласуваността на политиката за разпространение със Закона за статистика (Кодекса на европейската статистическа практика, Показател 6.7).



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

4.2.1.4. КОМБИНИРАНОТО СЪБИРАНЕ НА ГОДИШНИТЕ ДАННИ ОТ БИЗНЕСА ЗА НСИ И НАП: КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ

По време на интервютата с групите на заинтересованите страни екипът на партньорската проверка беше информиран за иновативна и ефективна практика за едновременно събиране на данни за различни цели. Концепцията и прилагането, наречено „единна входна точка“, позволява икономически единици да предоставят данни както на НСИ, така и на Националната агенция за приходите чрез единна входна точка за събиране на данни. Подаването на данни за структурната бизнес статистика (СБС) и годишните отчети (баланс, отчет за доходите, капиталовите трансфери и т.н.) към НСИ и НАП чрез единна входна точка е положително оценено от респондентите. Въпреки това те заявиха, че избрани данни за СБС, събирани единствено за статистически цели от НСИ, се използват и от данъчната администрация. Тази информация беше потвърдена по време на допълнителни разговори и уточнения.

Според становището на екипа на партньорската проверка СБС данните не могат да бъдат използвани от Националната агенция за приходите за административни цели, въпреки че единното събиране на годишни данни от стопански субекти може да бъде ефективно и по този начин се избягва дублирането при събиране на данни. Тази практика не е в съответствие с принципа на статистическата поверителност на статистическите данни и може да доведе до изкривяване на данните, предоставени от респондентите, намаляване на качеството на бизнес статистиката, данните от националните сметки и т.н.

С оглед постигането на съответствие с Кодекса екипът на партньорската проверка препоръчва:

4. Достъпът на НАП до бизнес данни, събрани за статистически цели трябва да се прекрати или да се получава разрешение от респондентите за използване на статистическите данни за административни цели (Кодекс на европейската статистическа практика, Принцип 5).

4.2.2. ПОДОБРЯВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА КАЧЕСТВО

Законът за статистиката, мисията и визията на НСИ дават ясен ангажимент за осигуряване на качеството на статистиката, произвеждана от НСИ в съответствие с декларацията за качество на Европейската статистическа система. Наскоро е създаден отдел „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“, който ще провежда одити за качеството на статистическите процеси и продукти в допълнение към различни дейности, свързани с НСС. НСИ е разработил и установил Политика за управление на качеството през 2008 г., която общо очертава намеренията, принципите и задачите на управлението на качеството.

НСИ е разработил допълнителни документи, свързани с управлението на качеството: Програма за управление на качеството (2008 г., актуализирана през 2011 г.), Насоки за



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

критерии за качество в НСС на България (2008 г., актуализирани през 2011 г.), Насоки за оценка на качеството в НСИ (2008 г., актуализирани през 2011 г.), Ръководство за вътрешни одити на качеството в НСИ (2009 г., актуализирани през 2013 г.) и Терминологичен речник на качеството (публикуван на интернет страницата на НСИ през 2014 г.).

Стратегията за развитие на НСС на Република България, 2013 - 2017 година, Цел 2. Въвеждане на нови източници на данни и средства за усъвършенстване на производството и повишаване на качеството на статистическите продукти и услуги, Приоритет 2.3. Внедряване на системен подход за управление и контрол на качеството в НСС, включва следните дейности и проекти:

- Въвеждане на системен подход за управление на качеството, основан на националната рамка за осигуряване на качеството.
- Изграждане на система за управление на качеството на производството на статистическите информационни продукти.
- Въвеждане на годишен мониторинг за прилагане на принципите на Кодекса на европейската статистическа практика в НСС.
- Стандартизиране на докладите за качеството в НСС.
- Документиране на качеството на статистическите продукти и процеси в НСС.
- Провеждане на одити за качеството на статистическите процеси и продукти.
- Организиране и участие в обучения и курсове в областта на качеството.

Публикуване на информация за качеството на статистическата информация, предоставена от НСИ, органите на статистиката и БНБ. НСП 2014 съдържа следните проучвания или дейности:

- Измерване на удовлетвореността на потребителите от статистическите продукти и услуги.
- Осигуряване на качеството в НСС.
- Вътрешни одити за качеството на статистическите процеси и продукти.

Всички тези цели и дейности могат да се разглеждат като елементи на политиката за управление на качеството и неговото изпълнение и отразяват ангажиментите на НСИ към осигуряване на качеството.

Трябва да се спомене, че от 2003 г. България участва в Специалния стандарт за разпространение на данни (SDDS) и е покрила всички изисквания на стандарта.

4.2.2.1. ПРИЛАГАНЕ НА ОБЩА РАМКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

Докладът на екипа за партньорската проверка от 2007 г. посочва, че по време на партньорската проверка през 2007 г. не е установена цялостна рамка за управление на качеството, както и че е било планирано да се разработи рамка за управление на качеството въз основа на модела на Европейската фондация за управление на качеството (EFQM). Тези планове все още не са реализирани.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

Екипът за партньорската проверка беше информиран, че НСИ се ангажира да работи в съответствие със стандартите за качество съгласно стандарт ISO 9001. Това предполага, че НСИ не прави изрично позоваване на декларацията за качество на ЕСС, въпреки че може да има висока степен на припокриване между официалните цели, дефинирани от НСИ, и декларацията за качество. Въпреки това се препоръчва създаването на система за управление на качеството, основана на концепциите на EFQM, както е било планирано първоначално. В съответствие с Кодекса тя трябва да включва следното:

- Качество на статистическите процеси и продукти, съответстващи на Кодекса, Принцип 4
- Ефективност на статистическите процеси и организацията, частично обхванати от Кодекса, Принцип 10
- Намалване на натоварването на респондентите съответстващи на Кодекса, Принцип 9.

В допълнение, следва да бъдат включени още:

- Насоченост към потребителите, позовавайки се на комуникационна политика, пазарна стратегия, продуктова и маркетингова политика, наличност на резултати и всичко, което е описано в раздел 4.2.5.1 от настоящия доклад за институционализиране на участието на потребителя.
- Ориентация на персонала, касаеща обучението на персонала, подобряване на професионалната квалификация, гъвкавост, съвместно управление, работа в екип, удовлетвореност на персонала.

Началникът на отдел „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“ трябва да бъде на мениджър по качеството, който отговаря за координацията и управлението на хоризонталните въпроси по качеството, като се отчита директно на председателя на НСИ. Препоръчва се създаването на Съвет за качеството, съставен от водещи експерти, който да подпомага мениджъра по качеството. На регулярни срещи на Съвета да се обсъждат различни проекти и годишния план за работа на отдел „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“, разработвайки стратегия за управление на качеството, като информира мениджъра по качеството за различни проблеми с качеството в НСИ и изисква обратна връзка след решаването на тези проблеми.

Осъществяването на проектите за качеството, планирани в Стратегията за развитие на НСС на Република България, 2013 - 2017 година трябва да бъде с най-висок приоритет.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса **екипът на партньорската проверка препоръчва:**

- 5. Да бъде създадена система за управление на качеството на основата на Европейската фондация за управление на качеството. Ръководителят на отдела, отговорен за качеството, да бъде мениджър по качеството и да бъде създаден Съ-**



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

вет по качеството, който да го подкрепя в неговата дейност (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 4.1).

4.2.2.2. УКАЗАНИЯ ЗА ВНЕДРЯВАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА КАЧЕСТВОТО В ПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ПРОЦЕСИ

От 2008 г. досега НСИ е разработил редица документи, свързани с управлението на качеството: Програма за управление на качеството, описваща задачите и показателите за мониторинг, свързани с принципите за качество на модела EFQM (Европейска фондация за управление на качеството); Насоки за критериите на качеството в НСС на България, описващи рамката за осигуряване на качеството и насоки за подобряване на качеството на статистическите продукти, следвайки Кодекса; и Насоки за оценка на качеството в НСИ (2011 г., актуализиране през 2011 г.), съдържащи описание на статистическите процеси, показатели за качество на процесите, както и специални характеристики на компонентите на качеството по вид на изследването и структура и препоръки на доклада за качеството. Всички тези документи имат по-скоро концептуален характер.

Според рамката за осигуряване на качество на ЕСС насоките за качеството трябва да указват как на практика да се приложи управлението на качеството в рамките на статистическия производствен процес. Тези насоки са важен инструмент за осигуряване на постоянно високо качество на статистическите продукти. Насоките улесняват работата на отделите в НСИ, подобряват ефективността на статистическите процеси, включително могат да служат за обучение на нови служители. Екипът на партньорската проверка препоръчва разработване на насоки за качеството, подробно описващи внедряването на управлението на качеството в рамките на статистическия бизнес процес на базата на Общия модел на статистическия бизнес процес (GSBPM) или друг еквивалентен модел. Тези насоки следва да описват още мониторинга на качеството на всеки етап от статистическия производствен процес, като се вземе предвид състоянието на другите производители на статистически данни в рамките на НСС. Прилагането на насоките и резултатите от мониторинга трябва да се отчитат ежегодно.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса, екипът на партньорската проверка препоръчва:

- 5. Националният статистически институт следва да утвърди насоките за качеството, описващи подробно внедряването на управлението на качеството в рамките на статистическия бизнес процес на базата на Общия модел на статистическия бизнес процес (GSBPM) или друг еквивалентен модел (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 4.1 и 4.2).**



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

4.2.2.3. НАЛИЧИЕ НА МЕТАДАНИ И ДОКЛАДИ ЗА КАЧЕСТВОТО

Ръководството на НСИ е наясно с факта, че производството на продукти с високо качество е от съществено значение за доброто име и доверието на обществеността в официалната статистика. Всеки отдел отговаря за мониторинга и осигуряване на качеството на собствените си статистически процеси с подкрепата на методологическия отдел и ИТ дирекцията. На сайта на НСИ е публикувана методология за всички статистически изследвания, подпомагайки потребителите по отношение на разбирането и оценяването на качеството на статистическите данни. Докладите за качеството са на разположение за някои статистически продукти - например за Използване на информационно-комуникационните технологии (ИКТ) от домакинствата - 2013 година. Метаданни, съставени от НСИ в съответствие с Euro-SDMX Metadata (ESMS) - структурата за справочни метаданни, са налични на английски език и са публикувани на интернет страницата на Евростат. Екипът на партньорската проверка одобрява наличието на доклади от проучвания за удовлетвореността на потребителите, които се провеждат ежегодно от 2009 година.

Метаданните и докладите за качеството трябва да бъдат налични на интернет страницата на НСИ; те трябва да имат единен и стандартен формат за всички статистически данни и да предоставят на потребителите съответните показатели за метаданни и качество. Това ще помогне не само на потребителите, но и на медиите и широката общественост за по-доброто разбиране на публикуваните статистически числа.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса екипът на партньорската проверка препоръчва:

7. Метаданните и докладите за качество, които имат единен и стандартен формат за всички статистически данни и предоставят на потребителите съответните показатели за метаданни и качество, трябва да бъдат публикувани на интернет страницата на НСИ (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 4.3, 6.4, 15.5 и 15.6).

4.2.3. МОДЕРНИЗАЦИЯ НА СТАТИСТИЧЕСКИТЕ ПРОЦЕСИ

4.2.3.1. СТАТИСТИЧЕСКИ ПРОЦЕСИ

Общият модел на статистическия бизнес процес (GSBPM) не се следва изцяло във всички елементи на НСС. GSBPM предоставя стандартна рамка и хармонизирана терминология, за да помогне на статистическите организации да модернизират своите статистически производствени процеси, както и да споделят методи и компоненти. GSBPM може още да се използва за интегриране на данни и стандарти за метаданни, като модел за документиране на статистическия процес, за хармонизиране на статистическата инфраструктура, както и да осигури рамка за оценка и подобряване на качеството на процеса.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

GSBPM се използва успешно от някои статистически организации, като рамка за разработване на системи за производство на статистическа информация и включва такива характеристики, като отчитане и управление на времето и управление, разпределение на разходите и управление на качеството. GSBPM формира съществена част от работата на Евростат за прилагането на визията на ESS за по-добро хармонизиране и интегриране на статистическите бизнес процеси и значимостта на управлението на метаданни.

Въпросникът за самооценка (BCO) описва редица процеси за производство на статистически данни от административни и неадминистративни източници, но в хода на мисията не бяха открити доказателства на стандартизиран и стратегически подход в рамките на НСИ или в другите органи на статистиката. Липсата на такъв подход значително намалява възможностите на НСИ и другите органи на статистиката за предоставяне на кохерентен набор от интегрирани статистически данни от различни източници. Това също така възпрепятства изпълнението на програмата за развитие, предприета от НСИ за подобряване на статистическата дейност и влошава ситуацията поради децентрализирания характер на дейностите в рамките на НСС, и по-специално липсата на централизирана политика в НСИ относно методологията, събирането на данни и изготвянето на статистическа информация.

Обоснованата методология е в основата на качествените статистически данни, а за това са необходими адекватни инструменти, процедури и опит. Нито BCO, нито обсъжданията по време на мисията предоставиха убедителни доказателства, че съществуват адекватни процедури, които да гарантират, че концепциите и дефинициите, изисквани от ЕСС, са спазени или че в практиката са приложени най-добрите методически решения. На екипа на партньорската проверка бяха предоставени ограничен обем от метаданни за производствения процес, включително липсват адекватни инструкции за персонала за това как да компилира различни статистически данни.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса екипът на партньорската проверка препоръчва:

8. Общият модел на статистическия бизнес процес или друг еквивалентен модел трябва да се използва в цялата НСС за дефиниране на бизнес процесите, необходими за разработване и производство на официални статистически данни. Ползата ще бъде в по-стратегическия подход за спазване на изискванията на Европейската статистическа система (Кодекса на европейската статистическа практика, Показатели 8.1-8.8).

4.2.3.2. ОБОСНОВАНА МЕТОДОЛОГИЯ

Екипът на партньорската проверка беше информиран, че НСИ има отговорността да осигури точна, актуална и изчерпателна статистика в рамките на ЕСС и че това може да се изпълни само чрез:



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

- Корпоративна култура, която насърчава качеството в цялостния статистически бизнес процес чрез ефективно обучение на персонала, прилагане на подходящи методологии, наличие на подходящи процеси с подпомагащи средства и съответна документация, включително подходящи инструкции за персонала.
- Установяване на редовен преглед на ключовите резултати.
- Насърчаване към високо качество на статистическите резултати чрез системна оценка и проучвания.
- Подобряване на докладването на качеството и документиране на методите, водещи до ефективно използване на статистическите данни.

Екипът на партньорската проверка е на мнение, че новосъздаденият отдел „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“ трябва да подпомага съответните статистически отдели, като им предоставя консултации по основни методологически въпроси и проявява активност в осъществяването на програмата за методически преглед, акцентирайки върху несъответствието с Кодекса и повишаването на качеството на статистическите продукти. Методическите прегледи също ще допринесат за по-систематично събиране на метаданни, както и за поддържане на актуализирани инструкции за персонала, произвеждащ статистически данни. Инструкциите са значителен пропуск в документацията. Поставените въпроси, се отнасят както до управлението на качеството, така и до методологията (вж. раздел 4.2.2).

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса **екипът на партньорската проверка препоръчва:**

9. Отдел „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“ в НСИ трябва да предоставя на статистическите дирекции стандартизирани методологични решения, които са в съответствие с нуждите на ЕСС и са насочени към подобряване на ефективността на разходите. Отдел „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“ трябва да проявява активност в осъществяването на програма за методологични прегледи и поддържане на метаданните съвместно с производителите на европейската статистика (Кодекс на европейската статистическа практика, Принцип 7).

4.2.3.3 УМЕРЕНО НАТОВАРВАНЕ НА РЕСПОНДЕНТИТЕ

Принцип 9 на Кодекса гласи, че отчитането на натоварването следва да бъде пропорционално на потребителските нужди (на статистика) и да не са прекомерни за респондентите (на изследванията) и че статистическите органи трябва да следят за тежестта и да дефинират цели за намаляването ѝ във времето. НСИ провежда много бизнес проучвания и повечето от тях са свързани с електронно събиране на данни. Използването на онлайн информационна система (чрез сайта на НСИ) за събиране на данни от предприятия в сигурна среда чрез електронни подписи и пароли и достъпност на системата 24 часа, седем дни в седмицата се разглежда като положителна стъпка за доставчиците на данни.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

Това прави подаването на данни по-лесно за респондентите и по този начин се намалява натоварването при попълване на формулярите. Освен това екипът на партньорската проверка не можа да идентифицира никакви систематични процедури за оценяване на потенциала за разработване на бъдещи приложения за електронно подаване на данни - например при провеждане на нови изследвания или когато текущите изследвания се актуализират. Не беше идентифицирано и кой отдел в НСИ носи отговорност за осъществяването на тази дейност.

Натоварването на респондентите от бизнеса трябва да бъде по-активно управлявано и редовно оценявано в рамките на НСИ, както и в цялата НСС. Екипът на партньорската проверка не откри доказателства за напълно корпоративен подход и смята, че общото натоварване на респондентите трябва системно да се наблюдава и да се използва формулиране и управление на стратегия, свързана със събирането на данни от предприятията. Трябва да се измери въздействието от въвеждането на произтичащите политики и процедури. Натоварването в процеса на попълване на формулярите трябва да се следи както за отделните предприятия, така и за бизнес общността като цяло. Например екипът на партньорската проверка разбра, че няма политика за невключване на големи предприятия в някои статистически изследвания поради структурата на бизнеса в България, където по-голямата част от продукцията се произвежда от малки предприятия. За тази ситуация не са представени доказателства и липсват достатъчно проучвания в тази насока.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса екипът на партньорската проверка препоръчва:

10. Натоварването на бизнеса трябва да се наблюдава и да се докладва на висшето ръководство на НСИ. Отдел „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“, трябва да поеме отговорността за намаляване на натовареността на бизнеса (Кодекс на европейската статистическа практика, Принцип 9).

4.2.3.4. ИНТЕГРАЦИЯ НА ОФИЦИАЛНАТА СТАТИСТИКА

Националната статистическа система на България включва НСИ и други статистически органи. Това поражда предизвикателства за целостта, съгласуваността и интеграцията на официалната статистика. Екипът на партньорската проверка е на мнение, че системата за събиране на данни за селскостопанска статистика, управлявана от Министерството на земеделието и храните, може да се подобри чрез разработване на ИТ приложения. Това ще подобри ефективността на разходите за събиране на данни и производството на статистически данни и когато се комбинира с подходящи статистически методи, съществува възможност да се подобри качеството на статистическия продукт. Съществуват и значителни оперативни предимства при използването на стандартни ИТ приложения, включително общ софтуер за цялата НСС: например чрез по-ефективни интерфейси между системите ще се реализира икономия за поддръжка на системите и по-ефективно



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

използване на ИТ служителите и техните умения. Във връзка с това екипът на партньорската проверка препоръчва ИТ служителите от НСИ да се ангажират при разработване на по-добри информационни системи в Министерството на земеделието и храните (а вероятно и в други статистически органи) чрез принос в етапа на проектиране на бъдещи ИТ системи или като участват пряко в изграждането на системите. Това ще осигури по-добро съответствие с Показател 10.4 от Кодекса, в който се посочва, че „Статистическите органи насърчават и прилагат стандартизирани решения, които повишават ефективността и ефикасността“.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса **екипът на партньорската проверка препоръчва:**

11. Системата за събиране на данни за селскостопанска статистика, управлявана от Министерството на земеделието и храните, трябва да се подобри чрез подходящи информационни приложения, които са съвместими с информационните системи на НСИ. Разработването на такива приложения трябва да се извършва с помощта и участието на ИТ специалистите от НСИ (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 10.2, 10.4 и 8.4).

4.2.4. ИЗПОЛЗВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ ДАННИ, УВЕЛИЧАВАЙКИ ЕФЕКТИВНОСТТА НА РАЗХОДИТЕ И ПОСТИЖЕНИЯТА, МОДЕРНИЗИРАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

В България административните данни са важен източник на данни за бизнес статистиката и могат да генерират икономии както за респондентите, така и за органите, събиращи статистически данни. Използването на административни данни обаче поставя редица въпроси, свързани с концепцията и определението за качество на информацията (всичко зависи дали данните са годни за целта), правното основание за използването на административни данни (което ще има последствия за използването на данните и конфиденциалността). Основните съображения са дали статистическият орган има ясно дефиниран правен мандат за събиране на информация за целите на европейската статистика (Кодекс на европейската статистическа практика, Принцип 2) и ако е така, дали съответните статистически процедури могат да го осъществят (Кодекс на европейската статистическа практика, Принцип 8).

4.2.4.1. ИЗПОЛЗВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ ДАННИ ЗА СТАТИСТИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Мандатът за събиране на административни данни е определен в Закона за статистиката. По време на партньорската проверка бяха поискани допълнителни разяснения. Правното основание за достъп до административна информация за статистически цели не е ясно. Становището на екипа на партньорската проверка е, че законът се прилага по отношение на НСИ и другите органи на статистиката. Законът за статистиката предоставя достъп до данните, но няма контрол или влияние върху дефинициите, обхвата, качеството и обща-



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

та приложимост на информацията за производството на подходяща за целта статистика, отговаряща на изискванията на ЕСС.

По-общо казано, въпреки че НСИ има право на достъп до административни данни, екипът на партньорската проверка стигна до извода, че за използването на тези данни се изискват допълнителни нормативни документи и подходящи споразумения между НСИ и собствениците на административни данни, за да се контролира потокът и качеството на данните.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса екипът на партньорската проверка препоръчва:

12. По отношение на административни данни, използвани от НСИ и други национални органи, произвеждащи европейска статистика, трябва да се осигури правен мандат, подходящи процедури, контрол и влияние по отношение на дефинициите, обхвата, качеството и общата значимост (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 2.2, 8.1 и 9.4).

4.2.4.2. ЕФЕКТИВНОСТ НА РАЗХОДИТЕ: ОРГАНИЗАЦИОННИ СТРУКТУРИ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕСУРСИТЕ

Ефективността на разходите е резултат от ефективна организационна структура. Екипът на партньорската проверка подчертава, че създаването на отдел „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“ е положителен знак в тази насока, но е необходимо да се направи преглед на цялостната административна структура в НСИ с цел реструктуриране и преминаване към по-централизирана организация. Това ще помогне за решаването на проблемите с ресурсите и подобряването на ефективността на организацията и качеството на статистическите продукти. Във връзка с това има много ползи, които могат да се извлекат от организацията на структурата съгласно статистическия бизнес процес: проектиране и планиране; събиране на данни; обобщаване и оценка на данните; обработка, анализ и разпространение. Такава структура може да се възползва от уменията на специализирания персонал за максимален ефект и по този начин да се увеличи статистическият капацитет на организацията като цяло, включително да допринесе за ефективно използване на ресурсите.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса екипът на партньорската проверка препоръчва:

13. Да се направи преглед на административната структура на НСИ с цел реструктуриране и преминаване към по-централизирана организационна структура съгласно статистическия бизнес процес: проектиране и планиране; събиране на данни; обобщаване и оценка на данните; обработка, анализ и разпространение (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 10.4).



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

4.2.4.3. ЕФЕКТИВНОСТ НА РАЗХОДИТЕ: ОРГАНИЗАЦИОННА КУЛТУРА И СТИЛ НА УПРАВЛЕНИЕ

Една централизирана структура не трябва да се третира като структура с по-авторитарен режим. По време на настоящата проверка екипът за партньорската проверка констатира, че младшите служители нямат големи възможности да допринесат за развитието на статистиката. Няма официална или добре изпитана система, чрез която младшите служители да могат да правят предложения за подобряване на проектирането и планирането на статистическите изследвания или същинското производство на статистически данни - например като участие в проверки по качество или като част от система за регулярни срещи на персонала. Възможностите за смислени дискусии по тези въпроси са неформални и зависят от отношението и стила на управление на съответните началници на отдели и директори на дирекции. Липсата на реална възможност за изразяване на мнение представлява отказ да се използва пълният потенциал на младите професионалисти и може да доведе до разочарование сред тях, което от своя страна, води до липса на мотивация и/или текучество на персонала. Даване на по-големи правомощия на младшите служители вместо авторитетен и централизиран подход на управление ще помогне на НСИ за по-ефективно използване на конструктивните нагласи на младшите служители по отношение на подобряването на статистическите процеси и продукти.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса екипът на партньорската проверка препоръчва:

14. Да се промени стилът на управление в НСИ, като се дадат по-големи правомощия на младшите служители с цел по-доброто използване на знанията и ентусиазма на персонала (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 7.5 и 7.6, Принцип 10).

4.2.4.4. ЕФЕКТИВНОСТ НА РАЗХОДИТЕ: МОДЕРНИЗАЦИЯ, ПЛАНИРАНЕ И ИТ

Екипът на партньорската проверка беше впечатлен от бъдещите планове на НСИ за предстояща модернизация. Тези планове предлагат значителни ползи, но изпълнението им ще зависи не само от капацитета на института за предприемане на реструктурирането, но и от адекватността на процеса по управление на промените. Изграждането на стабилна основа на базата на задълбочено познаване на статистическите процеси е от съществено значение за създаване на насоки за рационализиране на бизнес процесите в организацията. Целите и приоритетите, формулирани в Стратегията за развитие на НСС на Република България, 2013 - 2017 година, трябва да се превърнат в набор от реалистични действия, чието изпълнение да бъде контролирано от общи средства за управление на проекти, отчетни доклади и да е налице ясен процес на докладване пред управителен комитет и председателя на НСИ.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

Обаче такъв план за действие все още липсва и средствата за управление на проекта не са разработени, за да стартира модернизацията в НСИ.

Подобни съображения важат и за ИТ проектите, които имат основна роля при реорганизацията. Това важи за НСИ и за цялата НСС. В момента съществуват паралелно две основни системи: Информационна система за бизнес статистика (ИСБС) и Информационна система за краткосрочна бизнес статистика (ИСКБС). Тези две системи са полезни за реализиране на икономии и намаляване на натоварването на бизнеса: 80% от респондентите в изследването за структурна бизнес статистика и 55% от респондентите за краткосрочна бизнес статистика са отговорили по електронен път. Но голяма част от входящите данни за други статистически изследвания се събират ръчно.

Имайки предвид опита от близкото минало се препоръчва ИТ проектите да се разработват внимателно, да бъдат реалистични спрямо наличните компетентности и ресурси, като прилагат подходящи процедури и инструменти за управление на проекти.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса **екипът на партньорската проверка препоръчва:**

15. Трябва да бъдат сключени договори и въведени средства за управление на проекти, като се изготви план за действие съгласно Стратегията за развитие през периода 2013 – 2017 година. Управителен съвет на проекта трябва да поеме отговорността за мониторинг и изготвяне на стратегически планове, като предоставя редовни доклади на висшето ръководство на НСИ (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 3.1 и 10.1).

16. ИТ проектите да бъдат внимателно проектирани, управлявани и реалистични по отношение на тяхното изпълнение. За улеснение на процеса НСИ трябва да поеме координираща роля за информационните технологии в рамките на НСС (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 10.1, 10.2 и 10.4).

4.2.4.5. ЕФЕКТИВНОСТ НА РАЗХОДИТЕ: СТАТИСТИЧЕСКИ КАПАЦИТЕТ

Управленските умения на служителите по отношение на организацията като цяло е предпоставка за ефективна работа, особено когато се увеличава скоростта на стратегическите промени и постигнатите резултати на НСИ и когато технологичното развитие влияе върху необходимите умения. Във връзка с това екипът на партньорската проверка констатира само ограничени доказателства за структуриран подход в развитието на персонала и изграждането на статистически капацитет. Така например личният работен план, описващ потребността от обучение на всеки служител, трябва да съответства на действителните нужди от придобиване на нови умения, като по този начин планът ще служи активно за повишаване на компетенциите на служителите.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

Екипът на партньорската проверка не откри доказателства за личностно развитие като част от индивидуалните цели на всеки служител. Годишното оценяване може да се използва по-ефективно за идентифициране на потребностите от обучение и за дефиниране на необходимите компетенции на персонала. Може да се отбележи, че една ефективна оценка на персонала и подходяща схема за личностно развитие улеснява поставянето на лични цели и стойността им за организацията като цяло - което от своя страна, може да повиши морала на персонала и да намали неговото текучество

Екипът на партньорската проверка е впечатлен от значителния брой експерти, които се възползват от обучение, организирано от Евростат, и броя на членовете на работните групи в Евростат, но едновременно с това екипът спомена, че през последните години се забелязва намаление в броя на обученията на персонала както вътрешно, така и външно, както за настоящи служители, така и за новопостъпили.

По същия начин екипът на партньорската проверка приветства близките отношения с академичните среди и предоставената от тях методологична подкрепа, но смятат, че е необходима промяна на фокуса към трансфер на знания. Програмата за обучение трябва да се прилага както за нови служители, така и за подобряване на капацитета на наличния персонал. В процеса на обучение трябва да бъдат насърчавани вътрешният трансфер на умения и сътрудничеството с академичната общност.

По време на дискусиите стана ясно, че заплатите на персонала на НСИ не са конкурентни в сравнение с други държавни организации, включително БНБ, която е пряк конкурент за набиране на персонал със статистически и аналитични умения. Екипът на партньорската проверка не откри доказателства за проблеми относно задържане на персонала, което вероятно е повлияно от сегашния икономически климат в страната. Освен това запазването на опитните служители в НСИ ще стане по-критично, тъй като организацията навлиза в нов период на промяна. Дейностите за подбора и задържането на персонала трябва да бъдат наблюдавани отблизо, като се въведе подходяща политика за управление на човешките ресурси. Това се отнася особено за ИТ специалистите.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса екипът на партньорската проверка препоръчва:

17. В НСИ да се въведе по-систематично и целенасочено обучение, за да се изградят и регулярно да се проверява наличността на съответните умения на персонала. В случаите, когато се констатира недостиг на умения, трябва да се предлага адекватно обучение. Трябва да бъдат насърчавани вътрешният трансфер на умения и сътрудничеството с академичната общност (Кодекс на европейската статистическа практика, показател 7.6).



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

18. Националният статистически институт трябва да има подходяща политика за човешките ресурси в дългосрочен план, за да се наемат и задържат експерти с необходимите умения. Това важи особено за ИТ специалистите. (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 3.1 и 7.6).

4.2.5. ПОДОБРЯВАНЕ НА КОМУНИКАЦИЯТА И УСЛУГИТЕ ЗА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Комуникацията с потребителите спомага за подобряване на доверието в институцията и нейните статистически продукти. Както при всяка национална статистическа служба, обратната връзка с потребителите е важен източник на информация за НСИ относно потенциала за подобряване на качеството на статистическите продукти и ефективността на организацията. Тази комуникация е двупосочен информационен поток, който е в полза както на НСИ, така и на потребителите. Националният статистически институт трябва да разбере нуждите на потребителите, за да произвежда висококачествени статистически продукти; обратната връзка с потребителите е най-важният източник на информация за тази цел. Потребителите се нуждаят от висококачествени статистически продукти от гледна точка на съответствие, точност, актуалност, навременност, съпоставимост и съгласуваност, придружени от метаданни, необходими за разбиране и оценяване на полезността на статистическите продукти за потребителските цели.

В България Националният статистически съвет служи като „посредник“ между НСИ и потребителите на статистически продукти. Териториалните статистически бюра осъществяват контакти с местните власти. От 2009 г. НСИ провежда ежегодно проучване на удовлетвореността на потребителите, което предоставя ценна информация. На сайта на НСИ се предоставя на потребителите статистическа информация, както и метаданни и доклади за качеството, които помагат на потребителите да разберат и оценят публикуваните статистически данни.

Успешните отношения с потребителите включват допълнителните услуги на НСИ, от които потребителите да се възползват при разпространението на статистическите данни. Това се отнася до подбора и форматирането на статистическите резултати, извършване на специализирани анализи, а също и до работа с Календара за разпространение и корекциите на грешки.

4.2.5.1. ИНСТИТУЦИОНАЛИЗИРАНЕ НА УЧАСТИЕТО НА ПОТРЕБИТЕЛЯ

В България най-важният комуникационен канал между НСИ и потребителите на статистическа информация е Националният статистически съвет. Дневният ред на заседанията на Съвета се фокусира върху въпроси от общ интерес като годишната статистическа програма или подготовката на материалите за заседанията на Комитета на Европейската статистическа система (КЕСС). На заседанията се разглеждат и технически въпроси, свързани със статистическите процеси и продукти. Годишните



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

изследвания на удовлетвореността на потребителите (проведени от 2009 г.) са важни комуникационни канали.

По-интензивната комуникация и консултациите с потребителите трябва да се институционализират. Трябва да се създадат технически работни групи, които да включват всички групи потребители като ефективен инструмент за обратна връзка с потребителите на статистически продукти, за информиране на потребителите за метаданни и доклади за качеството, както и за насърчаване на дискусиите по други актуални теми. Мнението на потребителите трябва да бъде основа за идентифициране на възможности за подобрене.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса **екипът на партньорската проверка препоръчва:**

19. В НСИ трябва да се институционализира засилената комуникация и консултации с потребителите под формата на технически работни групи за съответни теми (Кодекс на европейската статистическа практика, Показатели 11.1, 11.3 и 15.6).

4.2.5.2. УСЛУГИ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: САМОСТОЯТЕЛНО ИЗВЛИЧАНЕ НА СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

Сайтът на НСИ съдържа разнообразни и много на брой статистически резултати, таблици и числа, които вероятно удовлетворяват потребителите. По искане на потребителите могат да бъдат поръчани и изготвени по-подробни статистически таблици, които изискват допълнителни изчисления и са платени.

За да се удовлетворят по-добре потребителските нужди, но като спазва признатата международна практика за разпространение, НСИ трябва да даде на потребителите възможност за самостоятелно извличане на статистически данни чрез специално софтуерно средство по дефинирани критерии - например детайлни статистически данни по икономически дейности, региони и т.н. Такова софтуерно средство се използва в много национални статистически служби в ЕСС. Националният статистически институт би могъл да получи полезни съвети от другите национални статистически служби за предимствата на такъв софтуер и необходимите компетенции за инсталиране и поддръжка. Екипът на партньорската проверка беше информиран за текущ проект, чиято основна цел е разработване на ИТ средство относно възможността за самостоятелно табулиране.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса **екипът на партньорската проверка препоръчва:**



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

20. Потребителите трябва да имат възможност за самостоятелно извличане на статистическите данни от интернет страницата на НСИ (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 15.2).

4.2.5.3. УСЛУГИ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: АНАЛИЗ ПО ПОРЪЧКА

В НСИ се извършват и допълнителни услуги като например специализирани анализи на данни, за които потребителят трябва да заплати допълнително по утвърдена ценова листа. Тази ценова листа е много подробна и изчисляването на крайната цена за допълнителните услуги е трудоемко. Това усложнение може да намали привлекателността и търсенето на тези услуги както за потенциалните клиенти, така и за НСИ.

Предоставянето на специализирани анализи по заявка на потребителите може да се подобри чрез опростяване на ценовата листа, която да се направи и по-прозрачна. Прозрачността и равният достъп изискват информиране на широката общественост относно вече проведени специализирани анализи, извършени през последните дванадесет месеца например чрез публикуването им на сайта на НСИ, което ги прави общодостъпни. Резултатите от всички подобни специализирани анализи на данни трябва да бъдат включени в стандартните публикации.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса **екипът на партньорската проверка препоръчва:**

21. Предоставянето на специализирани анализи по заявка на потребителите в НСИ трябва да се подобри чрез опростяване на ценовата листа и информиране на широката общественост за проведените специализирани анализи (Кодекс на европейската статистическа практика, показател 15.3).

4.2.5.4. УСЛУГИ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: ИЗСЛЕДВАНИЯ ПО ДОГОВОР ЧРЕЗ ИЗПОЛЗВАНЕ НА АНОНИМИЗИРАНИ ИНДИВИДУАЛНИ ДАННИ ЗА НАУЧНИ И ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕЛИ

Като допълнителна услуга за потребителите НСИ предлага провеждане на статистически изследвания, които не са част от Националната статистическа програма. Такива проекти имат правно основание в Закона за статистиката, но той не урежда ясно правните основания за провеждането на такива проучвания.

Препоръчва се проектите по договор, осъществявани извън НСП, да следват разумни критерии, които гарантират, че темата на проекта е свързана с официалната статистика.

Използването на анонимизирани индивидуални данни за научни и изследователски цели може да бъде подобро чрез създаване на подходяща инфраструктура за отдалечен достъп до тях.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса **екипът на партньорската проверка препоръчва:**

22. Проектите по договор извън НСП трябва да следват критерии, които гарантират, че темата на проекта е свързана с официалната статистика и широката общественост следва да бъде информирана за тези изследвания (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 15.3).

23. Интересът към използването на анонимизирани индивидуални данни за научни и изследователски цели трябва да се повиши и НСИ трябва да подобри възможностите за достъп до индивидуални данни (Кодекс на европейската статистическа практика, показател 15.4).

4.2.5.5. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: КОРЕКЦИЯ НА ГРЕШКИ

Във всяка статистическа служба може да възникне необходимост от промяна на вече публикувани данни. Според информацията, получена от екипа на партньорската проверка, НСИ оповестява тези промени на достатъчно видно място на сайта си с цел да информира своевременно потребителите за коригираните резултати и причините за корекциите. Въпреки това в НСИ не е разработена политика за корекция на грешки, която в писмена форма да описва официална процедура за корекция на грешки на вече публикувани статистически данни.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса **екипът на партньорската проверка препоръчва:**

24. На сайта на НСИ следва да бъде създадена и публикувана официална процедура за корекция на грешки на вече публикувани статистически данни (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 6.3).

4.2.5.6. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: ПРОМЯНА В ДАТАТА НА ПУБЛИКУВАНЕ

Във всяка статистическа служба може да възникне необходимост от промяна на датата на публикуване. Според предоставената информация на екипа на партньорската проверка НСИ обявява такава промяна на видно място на своята интернет страница, което е подходяща мярка за информиране на широката общественост за подобни случаи. Въпреки това НСИ не е разработил официална писмена процедура за промяна на дата на публикуване.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса **екипът на партньорската проверка препоръчва:**



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

25. На сайта на НСИ следва да бъде създадена и публикувана официална процедура за информиране на потребителите за промяна на дата на публикуване (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 6.5).

4.2.6. КООРДИНАЦИОННА РОЛЯ НА НАЦИОНАЛНИЯ СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

Националният статистически институт има ясен правен мандат да координира производството на европейска статистика на национално ниво. Съгласно Закона за статистиката (чл. 7) НСИ има ясно определена координираща роля в НСС, а именно:

- Действа като главен координатор при разработване и прилагане на НСП.
- Осигурява методическо единство в изследванията и съответствие на методологията, съдържанието и обхвата на статистическите изследвания съгласно изискванията, определени в рамките на ЕСС.
- Участва в разработването на национални статистически информационни системи.
- Представява НСС в ЕСС.
- Координира всички дейности на национално ниво за разработване, производство и разпространение на европейска статистика.

В рамките на НСИ има отдел, който отговаря за планирането, координирането и проектите. Като инструменти за координация НСИ използва споразумения и меморандуми с другите органи на статистиката и постоянни или временни тематични работни групи. Понастоящем са формирани около 20 работни групи, създадени със заповед на председателя на НСИ.

Планирането на статистическата дейност е добре координирано: представители на другите статистически органи са членове на Националния статистически съвет, който обсъжда предложенията за годишната Национална статистическа програма.

С цел укрепване на НСС и спазване на Показател 1.5 от Кодекса НСИ трябва да поеме водеща роля в мониторинга на целите, заложи в Стратегията за развитие на НСС на Република България, 2013 - 2017 година. Екипът на партньорската проверка разбира, че има план за действие, който е свързан със Стратегията за развитие на НСС. Този план трябва да бъде допълнен с регулярен преглед на постигнатите стратегически цели и да се публикува ежегодно. Той също може да бъде включен в Годишния отчет за изпълнението на Националната статистическа програма и дейността на НСИ за предходната година.

Липсва консолидиран бюджет за националните статистически дейности и поради тази причина другите статистически органи прилагат свой собствен бюджет. Частичното третиране на финансовите и човешките ресурси могат да попречат на приоритизацията и да подценят икономииите чрез общи инвестиции. Пример за децентрализирано вземане на решения по отношение на инвестициите е посочен в раздел 4.2.3.4.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

На практика възможностите и способностите на НСИ да изпълнява правните си задължения са ограничени. Ефективната координация се нуждае от цялостно изпълнение на функциите, определени от Закона за статистиката. НСИ оказва методологична помощ на другите органи на статистиката, което беше изрично подчертано по време на срещите с техните представители.

Всички други органи на статистиката са структурни звена на министерства и други държавни агенции и действат в съответствие с общите административни правила, административна култура и вътрешните процедури на съответната институция. Към настоящия момент не всички други органи на статистиката имат установен директен начин за отчитане пред НСИ по професионални статистически въпроси. Според информацията, получена от екипа на партньорската проверка, все още не са установени процедури свързани с контрола на качеството на статистическите продукти или осъществяване на статистически одити в другите органи на статистиката. Ефективната координация предполага контролиране в съответствие с методологията и статистическия процес на другите органи на статистиката. НСИ трябва да има правомощия и капацитет да извършва одити на статистическите процеси.

Координирането на дейностите, свързани с разпространението на европейската статистика, също заслужава повече внимание. С цел да се подобри спазването на показателите на Кодекса, Показатели 6.3, 6.5-6.8 и Принципи 13 и 15, другите органи на статистиката следва да приемат принципи и процедури за разпространение, подобни на тези в НСИ. Вътрешните правила на НСИ за разпространение на статистически продукти и услуги могат да послужат като отправна точка за другите органи на статистиката и НСИ следва да контролира техния процес на разпространение.

За да се подобри спазването на Кодекса, Показатели 15.2, 15.5, 15.6 и 15.7, НСИ и другите органи на статистиката следва да обмислят възможността разпространението на европейската статистика да става чрез обща статистическа база данни на НСИ. Всички данни следва да са на разположение на интернет страницата на НСИ, което прави тази интернет страница портал за официална статистика.

Членовете на НСС под ръководството на НСИ или Националния статистически съвет трябва да обсъдят общите нужди на другите органи на статистиката и да организират/насърчатват съответните курсове за обучение.

С оглед допълнителното подобряване на съответствието с Кодекса **екипът на партньорската проверка препоръчва:**

26. Членовете на НСС следва да установят общи насоки и процедури за разпрос-



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

транение (включително календар за разпространение и редовно отчитане на предаването на данни) в НСС (Кодекс на европейската статистическа практика, показатели 6.3 и 6.5-6.8, Принципи 13 и 15).

27. Националният статистически институт и другите органи на статистиката, произвеждащи европейска статистика, следва да разпространяват статистически данни чрез обща статистическа база данни на НСИ (Кодекса на европейската статистическа практика, Показатели 15.2, 15.5, 15.6 и 15.7).

28. Националният статистически институт трябва да следи и публикува дейности и на целите, заложи в Стратегията за развитие на НСС на Република България, 2013 - 2017 година (Кодекс на европейската статистическа практика, Показател 1.5).

4.3. СТАНОВИЩЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ ОТНОСНО РАЗЛИКАТА В ОЦЕНКАТА НА ЕКИПА ЗА ПАРТНЬОРСКА ПРОВЕРКА

По отношение на препоръка № 4

За да се гарантира спазването на Кодекса, Принцип 5, достъпът на НАП до бизнес данни, събирани за статистически цели, трябва да бъде пряк или да се получава разрешение от респондентите за ползване на статистически данни за административни цели. НСИ представя следното разяснение по отношение на посочената препоръка:

Националният статистически институт не предоставя никакви данни, събрани за статистически цели на НАП.

Според Закона за счетоводството, Закона за корпоративното подоходно облагане, данъците върху доходите на физическите лица и Закона за статистиката предприятията трябва да предоставят общи счетоводни данни на НСИ и НАП. По тази причина беше създадена единна входна точка, която установява обща счетоводна база за двете институции. Всяка институция използва общите счетоводни данни за собствени цели - НСИ за статистически цели, а НАП за данъчни цели. Специфични статистически данни се събират и използват само от НСИ и не се предоставят на други потребители.

В допълнение, съгласно Закона за търговския регистър предприятията трябва да публикуват годишните си счетоводни отчети на интернет страницата на Агенцията по вписванията. Приложена е съвместната наредба между НСИ и НАП, регулираща създаването на общата счетоводна база.

По отношение на препоръка № 28

Националният статистически институт следи дейностите и постигането на целите, заложи в Стратегията за развитие на НСС на Република България, 2013 - 2017 година. Контролът и наблюдението на Стратегията се осъществява от НСИ. Изпълнението на



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

заложените цели и приоритети се обсъждат от Националния статистически съвет и се отчитат ежегодно. В Годишния отчет за изпълнението на НСП и дейностите на НСИ има специален раздел наречен „Изпълнение на хоризонталните приоритети на стратегията 2013 – 2017“, където се отчитат всички реализирани и нереализирани дейности. Годишният отчет е публично достъпен на интернет страницата на НСИ.



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

ПРИЛОЖЕНИЕ А. ПРОГРАМА НА ПОСЕЩЕНИЕТО

Време	Програма	Организация	Участници
Ден I - понеделник, 13 октомври 2014 г.			
9.00 10.15	- Дискусия на екипа на партньорската проверка за финализиране на подготовката на посещението		
10.15 11.15	- Подготвителна среща с координационния екип на НСИ и евентуално други национални участници за обсъждане на практическите аспекти на посещението	Национален статистически институт (НСИ)	Национален координатор и координационен екип на НСИ
11.15 11.30	- Кафе пауза		
11.30 12.00	- Приветствие и представяне на програмата, организационни въпроси	НСИ	Сергей Цветарски, Диана Янчева, Богдан Богданов, Наско Нанев, Елка Атанасова, Иван Балев, Спас Костов, Искра Георгиева, Сергей Генов, Деян Славов, Калина Казанджиева, Галина Ханджиева, национален координатор и координационен екип на НСИ
12.00 13.30	- Обща информация за сесията с описание на това как се организира Националната статистическа система (органи, разпределение на отговорностите, отношения между властите)	НСИ	Сергей Цветарски, Диана Янчева, Богдан Богданов, Наско Нанев, Елка Атанасова, Иван Балев, Спас Костов, Искра Георгиева, Сергей Генов, Деян Славов, Калина Казанджиева, Галина Ханджиева, национален координатор и координационен екип на НСИ
13.30 14.15	- Обяд		
14.15 15.45	- Закон за статистиката и свързано законодателство (Кодекс, Принципи 1, 2, 5 и 6)	НСИ	<u>Принцип 1</u> - Галя Статева, Милена Джумайска, Георги Христов, Павел Иванов, Никос Самарас <u>Принцип 2</u> - Павел Иванов, Любен Калпаков <u>Принцип 5 и 6</u> - Павел Иванов, Любен Калпаков, Марина Григорова



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

Време	Програма	Организация	Участници
15.45 16.00	- Кафе пауза		
16.00 17.00	- Координационна роля на НСИ	НСИ	Галя Статева, Милена Джумайска, Георги Христов, Мариана Ангелова, Марина Григорова, Божидар Първанов, Галина Паева, Георги Станев, Анастасия Маринова
17.00 17.30	- Инвентаризация (вкл. Неуредени пояснения или допълнителни въпроси) и преразглеждане на оставащия график	НСИ	Екип на партньорската проверка
Ден II - вторник, 14 октомври 2014 г.			
9.00 11.00	- Програмиране, планиране и ресурси, включително обучение (Кодекс, Принципи 3, 9 и 10)	НСИ	<u>Принцип 3</u> - Наско Нанев, Емилия Шикова, Марина Григорова, Анастасия Маринова <u>Принцип 9</u> - Кармен Искова, Гергана Маева, Магдалена Костова, Тодор Давидков, Албена Данчева, Свилен Кателиев <u>Принцип 10</u> - Кармен Искова, Гергана Маева, Магдалена Костова, Тодор Давидков, Албена Данчева, Свилен Кателиев, Стефан Цонев, Павел Иванов, Марина Григорова, Анастасия Маринова, Костадин Георгиев
11.00 11.15	- Кафе пауза		
11.15 13.00	- Ангажимент за качество (организационна структура, инструменти, наблюдение, (Кодекс, Принципи 4 и 11 до 15)	НСИ	<u>Принцип 4</u> - Милена Джумайска, Галя Статева, Георги Христов, Мариана Ангелова, Божидар Първанов, Галина Паева, Кармен Искова, Гергана Маева, Магдалена Костова, Тодор Давидков, Албена Данчева, Свилен Кателиев, Стефан Цонев <u>Принцип 11,12, 13 и 14</u> - Кармен Искова, Гергана Маева, Магдалена Костова, Тодор Давидков, Албена Данчева, Свилен Кателиев, Стефан Цонев, Божидар Първанов, Галина Паева,



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

Време	Програма	Организация	Участници
			<p>Галя Статева, Милена Джумайска, Георги Христов, Марина Григорова</p> <p><u>Принцип 15</u> - Галя Статева, Мариана Ангелова, Костадин Георгиев</p>
12.00 13.30	- Обща информация за сесията с описание на това как се организира Националната статистическа система (органи, разпределение на отговорностите, отношенията между властите)	НСИ	<p>Сергей Цветарски - председател на НСИ, Диана Янчева – заместник-председател, д-р Богдан Богданов - заместник-председател, Наско Нанев - главен секретар, Елка Атанасова - директор на дирекция “Макроикономическа статистика”, Иван Балев - директор на дирекция “Демографска и социална статистика”, Спас Костов - директор на дирекция „Бизнес статистика“, Искра Георгиева - и.д. директор на дирекция “Многосекторна статистика и услуги за потребителите“, Сергей Генов - директор на дирекция “Информационни системи и инфраструктура”, Деян Славов - директор на ТСБ - Варна, Калина Казанджиева - директор на ТСБ - Ямбол, Галина Ханджиева - директор на ТСБ - Русе, национален координатор и координационен екип на НСИ</p>
13.30 14.15	- Обяд		
14.15 15.45	- Закон за статистиката и свързано законодателство (Кодекс, Принципи 1, 2, 5 и 6)	НСИ	<p><u>Принцип 1</u> - Галя Статева, Милена Джумайска, Георги Христов, Павел Иванов, Никос Самарас</p> <p><u>Принцип 2</u> - Павел Иванов, Любен Калпаков</p> <p><u>Принцип 5 и 6</u>, Павел Иванов, Любен Калпаков, Марина Григорова</p>
15.45 16.00	- Кафе пауза		
16.00 17.00	- Координационна роля на НСИ	НСИ	<p>Галя Статева, Милена Джумайска, Георги Христов, Мариана Ан-</p>



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

Време	Програма	Организация	Участници
			гелова, Марина Григорова, Божидар Първанов, Галина Паева, Георги Станев, Анастасия Маринова
17.00 17.30	- Инвентаризация (вкл. неуредени пояснения или допълнителни въпроси) и преразглеждане на оставащия график	НСИ	Екип на партньорската проверка
Ден III - сряда, 15 октомври 2014 г.			
От - до	Тема	Институция	Име, позиция
9.00 11.00	- Разпространение и конфиденциалност (Кодекс, Принципи 5, 6, 15)	НСИ	<u>Принцип 5</u> - Диана Янчева, Искра Георгиева, Божидар Първанов, Галина Паева <u>Принцип 6</u> - Диана Янчева, Божидар Първанов, Галина Паева, Соня Златанова <u>Принцип 15</u> - Диана Янчева, Искра Георгиева, Божидар Първанов, Галина Паева
11.00 11.15	- Кафе пауза		
11.15 12.15	- Сътрудничество/ниво на интеграция на ЕСС	НСИ	Йорданка Атанасова, Даниела Георгиева, Галя Статева, Милена Джумайска, Марина Григорова, Георги Станев, Божидар Първанов, Галина Паева, Атанас Троянски
12.15 13.00	- Обед		
13.00 14.30	- Среща с основните потребители - министерства и други публични/частни институции (включително БНБ като потребител)	НСИ	Михаил Янчев - Българска народна банка Силвия Тодорова - Българска стопанска камара Мария Царева - Министерство на финансите Валери Серафимов - Министерство на околната среда и водите Мая Христова - Капиталов пазар Петя Цокова - Обединена българска банка



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

Време	Програма	Организация	Участници
14.30 14.45	- Кафе пауза	НСИ	
14.45 15.45	- Среца с основните потребители - медиите	НСИ	Екатерина Тотева Валери Роев Мила Кисьова Светослав Метанов
15.45 17.00	- Среца с основните потребители - научната общност	НСИ	Проф. Христина Вълчева, Проф. д. с. н. Светлана Съйкова, Проф. д-р Веселка Павлова, Проф. д-р Лалко Дулевски, Проф. д-р Стоян Тотев д-р Александър Найденов
17.00 17.30	- Инвентаризация (включително неуредени пояснения или допълнителни въпроси) и преразглеждане на оставащия график	НСИ	Екип на партньорската проверка

Ден IV - четвъртък, 16 октомври 2014 г.

От - до	Тема	Институция	Име, позиция
9.00 11.00	- Среца с основните доставчици на данни	НСИ	Дафинка Пашова, Емилия Аронова, Михаил Петров, Светлана Лалова, Йордан Дончев
11.00 11.15	- Кафе пауза		
11.15 12.15	- Среца с младшия персонал	НСИ	Христина Терзийска - старши експерт Ирена Дудова - старши експерт Петър Каменов - главен експерт Цвета Костова - главен експерт Арслан Ахмедов - главен експерт Цвета Цонкова - старши експерт Петър Петров - главен експерт
12.00 12.45	- Обяд		
12.45 14.15	- Среца с ораните на статистиката	Отдел „Агростатистика“, Министерство на земеделието и храните	Диана Атанасова Василка Гълъбова Радомира Брусева Галина Лукарска



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

Време	Програма	Организация	Участници
			Теодора Семерджиева
14.15 15.00	- Кафе пауза		
15.00 16.30	- Среща с ораните на статистиката	НАП	Красимир Иванов, Даниела Янева, Петър Илиев
16.30 17.00	- Инвентаризация (включително неуредени пояснения или допълнителни въпроси)	НСИ	
Ден V - петък, 17 октомври 2014 г.			
От - до	Тема	Институция	Име, позиция
9.00 10.30	- Екип на партньорската проверка - дискусия	Екип на партньорската проверка	Екип на партньорската проверка
10.30 10.45	- Кафе пауза		
10.45 12.45	- Пояснения, оставащи или допълнителни въпроси и приоритетни области	НСИ	Екип на партньорската проверка и екип на националния координатор
12.45 13.30	- Обяд		
13.30 15.30	- Среща с висши ръководители: изводи и препоръки	НСИ	Сергей Цветарски, Диана Янчева, Богдан Богданов, Наско Нанев
15.30 16.30	- Изготвяне на доклада: разпределение на задачите	Екип на партньорската проверка	Екип на партньорската проверка



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

ПРИЛОЖЕНИЕ Б. СПИСЪК НА УЧАСТНИЦИТЕ

№	Име	Позиция	
Екип на партньорската проверка			
1	Г-н Прит Потисеп, Естония	Наблюдател, ръководител на екипа	
2	Г-н Петер Хакл, Австрия	Наблюдател	
3	Г-н Дейвид Фенуик, Обединено кралство Великобритания	Наблюдател	
Наблюдател:			
4	Г-н Луис дел Баро	Наблюдател	
Участници от Националния статистически институт на България			
Управление на Националния статистически институт:			
5	Г-н Сергей Цветарски	Председател на НСИ	
6	Г-жа Диана Янчева	Заместник-председател на НСИ	
7	Д-р Богдан Богданов	Заместник-председател на НСИ	
8	Г-н Наско Нанев	Главен секретар на НСИ	
Национален екип на НСИ по партньорската проверка:			
9	Г-жа Галя Статева	Национален координатор/държавен експерт	Отдел „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“
10	Г-жа Милена Джумайска	Старши експерт	Отдел „Планиране, проекти и координация“
11	Г-н Георги Христов	Главен експерт	Отдел „Планиране, проекти и координация“
12	Г-жа Мариана Ангелова	Главен експерт	Отдел „Обща методология и анализ на статистическите изследвания“



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

13	Г-жа Даниела Георгиева	Старши експерт	Отдел „Планиране, проекти и координация“
14	Г-жа Йорданка Анастасова	Началник на отдел	Отдел „Международно сътрудничество и протокол“
15	Г-жа Тихомира Добрева	Държавен експерт	Отдел „Международно сътрудничество и протокол“
16	Г-н Камен Караджов	Главен експерт	Отдел „Международно сътрудничество и протокол“
17	Г-жа Искра Георгиева	И.д. директор	Дирекция „Многосекторна статистика и услуги за потребителите“
18	Г-жа Галина Паева	Главен експерт	Отдел „Връзки с потребителите и е-услуги“
19	Г-жа Марина Григорова	Старши експерт	Отдел „Човешки ресурси“
20	Г-н Павел Иванов	Юриконсулт	Отдел „Правни дейности“
21	Г-жа Анастасия Маринова	И.д началник на отдел	Отдел „Финансово-стопански дейности“
22	Г-жа Соня Златанова	Младши експерт	Отдел „Публикации, библиотека и архив“
23	Г-н Деян Славов	Директор	ТСБ - Варна
24	Г-н Георги Ангелов	Директор	ТСБ - Пловдив
25	Г-жа Калина Казанджиева	Директор	ТСБ - Ямбол
26	Г-жа Галина Ханджиева	Директор	ТСБ - Русе
Други участници от НСИ:			
27	Д-р Елка Атанасова	Директор	Дирекция „Макроикономическа статистика“
28	Г-н Иван Балев	Директор	Дирекция „Демографска и социална статистика“
29	Г-н Спас Костов	Директор	Дирекция „Бизнес статисти-



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

			ка”
30	Г-н Сергей Генов	Директор	Дирекция „Информационни услуги и инфраструктура”
31	Г-н Божидар Първанов	Началник на отдел	Отдел „Връзки с потребителите и е-услуги“
32	Г-н Любомир Блатски	Началник на отдел	Отдел „Пресцентър“
33	Г-н Атанас Троянски	Началник на отдел	Отдел „Бизнес регистри“
34	Г-н Любен Калпаков	Юрисконсулт	Отдел „Правни дейности“
35	Г-жа Светослава Филипович	И.д. началник на отдел	Отдел „Структурна бизнес статистика“
36	Г-жа Кармен Искова	Държавен експерт	Отдел „Структурна бизнес статистика“
37	Г-н Петър Стоянов	Началник на отдел	Отдел „Краткосрочна бизнес статистика“
38	Г-жа Гергана Маева	Държавен експерт	Отдел „Краткосрочна бизнес статистика“
39	Г-жа Магдалена Костова	Началник на отдел	Отдел „Демографска статистика“
40	Г-н Тодор Давидков	Началник на отдел	Отдел „Статистика на труда“
41	Г-жа Албена Данчева	Началник на отдел	Отдел „Статистика на потребителските цени и ППС“
42	Г-н Свилен Кателиев	Началник на отдел	Отдел „Статистика на образованието и културата“
43	Г-н Стефан Цонев	Началник на отдел	Отдел „Статистика на околната среда и енергетиката“
44	Г-жа Мария Гергова	Началник на отдел	Отдел „Бизнес тенденции и туризъм“
45	Г-жа Галина Василева	Държавен експерт	Отдел „Краткосрочна бизнес статистика“



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

46	Г-жа Силвия Кавгаджийска	Началник на отдел	Отдел „Външна търговия“
47	Г-жа Гиргина Николова	Началник на отдел	Отдел „Статистика на селското и горското стопанство“
48	Г-н Костадин Георгиев	Главен експерт	Отдел „Връзки с потребителите и е-услуги“
49	Г-н Георги Станев	И.д. началник на отдел	Отдел „Администриране на бази данни“
50	Г-н Никос Самарас	И.д. началник на отдел	Отдел „Правни дейности“
51	Г-жа Емилия Шикова	И.д. началник на отдел	Отдел „Човешки ресурси“
Младши персонал на НСИ:			
52	Г-жа Христина Терзийска	Старши експерт	Отдел „Бизнес тенденции и туризъм“
53	Г-жа Ирена Дудова	Старши експерт	Отдел „Многосекторна и геостатистика“
54	Г-н Петър Каменов	Старши експерт	Отдел „Финансова статистика“
55	Г-жа Цвета Костова	Главен експерт	Отдел „Статистика на труда“
56	Г-н Арслан Ахмедов	Главен експерт	Отдел „Многосекторна и геостатистика“
57	Г-н Петър Петров	Главен експерт	Отдел „Статистика на околната среда и енергетиката“
58	Г-жа Милена Неделкова	Старши експерт	Отдел „Статистика на здравеопазването и правосъдието“
Участници от други организации			
Основни потребители, доставчици на данни/респонденти:			
№	Име	Позиция	Име на организацията
Министерства и други публични / частни институции, включително Българската народна			



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

банка:			
59	Г-н Михаил Янчев		Българска народна банка
60	Г-жа Мария Зарева (замествана от друго лице)		Министерство на финансите
61	Г-н Валери Серафимов		Министерство на околната среда и водите
62	Г-жа Силвия Тодорова		Българска търговска камара
63	Г-жа Мая Христова		Капиталов пазар
64	Г-жа Петя Цекова		Обединена българска банка
Медии:			
65	Г-жа Екатерина Тотева		Българска телеграфна агенция
66	Г-н Валери Роев		Вестник „Телеграф“
67	Г-жа Мила Кисьова		Вестник „Стандарт“
68	Г-н Светослав Метанов		ClubZ.bg
Представители на научната общност:			
69	Проф. д. с. н. Светлана Сейкова	Ръководител на център	Център за социални изследвания, Институт за изследване на обществата и знанието при Българската академия на науките
70	Проф. д-р Веселка Павлова	Заместник-ректор по обучение в ОКС „Магистър“, дистанционно и продължаващо обучение, ръководител на катедра „Статистика и иконометрия“	Университет за национално и световно стопанство
71	Доц. Д-р Христо Малешков	Преподавател в „Общикономически факултет, катедра „Чо-	Университет за национално и световно стопанство



This project is funded by The European Union.

		вешки ресурси и социална защита“	
72	Проф. д-р Стоян Тотев	Член на съвета	Научен съвет в Института за икономически изследвания при Българската академия на науките
73	Д-р Александър Найденов,	Лектор по статистика	Университет за национално и световно стопанство
Представители на доставчиците на данни:			
74	Г-жа Дафинка Пашова	НИКИМИ АД - Строителна индустрия	
75	Г-жа Емилия Аронова	ВОДОСТРОЙ 98 - Изграждане на водопроводни инсталации	
76	Г-н Михаил Петров	Амрест ЕООД - ресторантьор	
77	Г-жа Светлана Лалова	Enterprice Communications Group ЕООД	
78	Г-н Йордан Дончев	Океан ЕООД	
Участници от другите статистически служби:			
79	Г-жа Диана Атанасова	Началник на отдел	Отдел „Агростатистика“, Министерство на земеделието и храните
80	Г-жа Василка Гълъбова		Отдел „Агростатистика“, Министерство на земеделието и храните
81	Г-жа Радомира Брусева		Отдел „Агростатистика“, Министерство на земеделието и храните
82	Г-жа Галина Лукарска		Отдел „Агростатистика“, Министерство на земеделието и храните
83	Г-жа Теодора Семерджиева		Отдел „Агростатистика“, Министерство на земеделието и храните



This project is funded by The European Union.



'Peer reviews in EU Member States and EFTA countries'



AAM CONSULTING

84	Г-н Красимир Иванов		НАП
85	Г-жа Даниела Янева		НАП
86	Г-н Петър Илиев		НАП